

Krizový plán – co dělat když:

V rámci prevence sociálně patologických jevů, jako je šikana, drogy, ale i mentální anorexie, bulimie, sebevražedné pokusy atd., je potřeba věnovat zvýšenou pozornost jakýmkoliv změnám v chování i prospěchu, které se u jednotlivce příp. v kolektivu vyskytnou. Při jakékoliv změně chování nebo i podezření je vždy nutné:

- pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny
- o zjištěných poznacích informovat třídního učitele, příp. ředitele školy, školního metodika prevence, výchovného poradce
- pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na školním metodikovi prevence, který je proškolený v řešení soc. pat. jevů
- třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení po kterémkoliv vyučujícím. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

Pedagogové při podezření na zanedbání povinné péče o dítě, tělesné tresty, domácí násilí apod. upozorní zákonné zástupce. Pokud nedojde k pozitivní změně, hlásí situaci na odbor péče o dítě a policii.

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče jsou informováni kdo je:

Školní metodik prevence: Mgr. Kateřina Janků

Výchovný poradce: I.stupeň: Mgr. Zuzana Šopíková

II. stupeň Mgr. Blanka Kňazejová

Kde jsou **poradenská a jiná preventivní zařízení** a jsou seznámeni s jejich činností:

SVP HELP: Uherské Hradiště, Zelené náměstí 1292, tel.: 572 564 520

PPP: Uherské Hradiště, Františkánská 1256, tel.: 572 551 352

detašované pracoviště Uh. Brod, Předbranská 415, tel.: 572 638 148

Charáč: Uherské Hradiště, Stonky 860, tel.: 572 540 616

Tulip: Uherské Hradiště, Leoše Janáčka 180

Znají telefonní čísla:

Linka důvěry: 572 555 782, 577 431 333

Linka bezpečí: 800 155 555

Vzkaz domů: 800 111 133

KRIZOVÝ PLÁN ŠIKANÁ

Škola je povinná řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů.

Diagnostiku a vyšetřování šikany provádí osoba, která má sílu celý proces ustát. Důležité je mít v někom oporu (ředitel...).

A. Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí

1. Překonání šoku pedagoga!
2. Bezprostřední záchrana oběti (zaštitit svým tělem oběť)! Odvést okamžitě ze třídy!
3. Ihned se vrátit zpět do třídy nebo do ní poslat jiného pedagoga, příp. pověřit dozorem někoho ze žáků (zabránění domluvě agresorů na křivé skupinové výpovědi)! Zalarmovat další pedagogy a domluvit se na spolupráci při vyšetřování – i za cenu přerušování výuky! Nejlépe rozdělit třídu na 2 poloviny, zabezpečit pedagogický dozor.
4. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
5. Kontaktovat rodiče oběti.

Při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte (nejlépe nechat doma).

6. Ohlásit celou věc policii a kurátorovi pro mládež.

Následuje vlastní vyšetřování.

B. Učitel se o šikaně od někoho dozví

OVĚŘENÍ SITUACE

1. Kontaktovat rodiče

a) zavolat rodičům (ne v přítomnosti dítěte!)

Při rozhovoru s rodiči nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškození věcí, změny v chování, zhoršení prospěchu, vyhýbání se tělocviku – modřiny apod.)

b) upozornit, že se o tom dítě nemá dozvědět (aby se to nedoneslo do třídy)

2. Najít kolegy (max. 3), kteří budou spolupracovat na šetření. (Třídní učitel může spolupracovat, ale nesmí být hlavní vyšetřovatel.)

3. Nalezení vhodných informátorů

Obezřetně promluvit s vhodnými spolužáky tak, aby se to nedoneslo třídě (nejvhodnějšími informátory jsou průměrní studenti, ne hvězdy, ne podprůměrní)

4. Nalezení vhodných svědků

Promluvit s více informátory, případně je požádat, zdali by to mohli dosvědčit. Nenaléhat!

VYŠETŘOVÁNÍ

- upozornit na provádění zápisu
- netlačit, nechat je říct to, co chtějí
- mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany rodičů
- pokračuje pomoc a podpora oběti
- začít vyšetřování se „zdravým jádrem“, nikdy nezačínat agresory

ROZHOVOR SE SVĚDKY

svědky vyslechnout postupně, pokud se rozcházejí ve výpovědi, je možná konfrontace všech svědků, navodit atmosféru podpory a povzbuzení, že jejich spolupráce nebude prozrazena a je zajištěna jejich bezpečnost, vše si zapisovat

ROZHOVOR S AGRESORY

1. Zahřívací předkolo

Sednout si proti agresorovi, říct mu to „natvrdo“, chtít vědět, co všechno dělal, upozornit na zapisování, potom mlčet!

2. Monolog

nerušit mu jeho prostor, dívat se do očí, nepovzbuzovat, jen si vše zapisovat, počkat až domluví

3. Dialog - doplňující otázky

klást otázky tak, aby se zapletl do vlastních lží, stupňovat citové napětí, nabídnout polehčující okolnosti v případě přiznání se, nechat si od něj podepsat zápis.

Zopakovat se všemi agresory. Každého po rozhovoru odvést do jiné třídy.

4. Konfrontace

všem agresorům naráz oznámit, jak kdo z nich vypovídal

začnou se mezi sebou dohadovat a pomlouvat

Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat rodiče) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikánování budou vyloučeni nebo bude případ nahlášen policii). Zdůraznit, že k jejich snaze napravit situaci bude přihlédnuto ve výchovné komisi.

ROZHOVOR S OBĚTÍ

Rozhovor provést na místě, které je bezpečné, sedět vedle sebe jako partneři, bez třetí osoby.

Bez nátlaku! (Zeptat se, jak se mu daří, co se děje doma..., mluvit o pocitech – „Mám pocit, že se ve třídě necítíš dobře, chceš mi o tom něco říct?“ apod.)

Sdílet oběti možnosti řešení a nechat oběť vybrat – metoda usmíření, metoda vnějšího nátlaku.

A) METODA USMÍŘENÍ

Provádí se především u počátečních stádiích šikany a vykazuje-li agresor ochotu své chování změnit.

Metodě usmíření předchází

- rozhovor s informátory a oběťmi, nalezení vhodných svědků, rozhovory se svědky

- rozhovor s obětí

- rozhovor s agresory (v případě, že se ukáže, že agresor není ochoten ke změně, následuje metoda vnějšího nátlaku)

Společné setkání a hledání nápravy: hovořit se třídou v komunitním kruhu (včetně třídního učitele), sezení neprotahovat, opakovat asi 1/14 dní, max. 20 min., omluva a usmíření agresora a oběti, předkládání návrhů pro nápravu

Vhodné otázky: Co si myslíte, že není v téhle třídě v pořádku? Co byste mohli udělat, aby se to příště nestalo? Kdo si myslí, že by byl schopen XY bránit? (ochránce dát do roviny oficiality, má povinnost ubližování ohlásit)

Provést max. 4 sezení, při posledním položit otázku, jestli si myslí, že je problém vyřešen.

B) METODA VNĚJŠÍHO NÁTLAKU

Provádí se u pokročilejších forem šikany.

1. Vytvořit výchovnou komisi: vyšetřovatel
třídní učitel

ředitel (zástupce)

popř. někdo za rodiče (ne od agresora nebo oběti)

a nezávislý člověk (pedagog jiné školy, lékař...)

Před zasedáním nejednat s rodiči agresorů!

2. Celá komise se sejde předem a domluví se, jaké budou asi tresty.

3. Agresoři chodí před komisi a znovu vypovídají, sdělit, že komise rozhodne (tvářit se vážně).

4. Porada komise na trestech. (Trestat intenzivně, ale mít kam stupňovat.)

5. Zavolat agresory a oznámit agresorům tresty.

6. Oznámit potrestání před celou třídou za přítomnosti celé komise! (Agresoři si stoupnou u

dveří a vyslechnou si výsledek šetření). Bez obětí!

7. Následuje komunitní kruh s třídním učitelem. Při prvním sezení bez obětí!

8. Pozvat rodiče agresorů i obětí. Ne najednou!

rodiče obětí: informovat, jak bylo zajištěno zdraví jejich dítěte a sdělit, jak byli agresori potrestáni.

rodiče agresora: rodiče agresorů informovat každého zvlášť, sdělit, jak byli potrestáni jejich děti, upozornit je na to, že je to závislé chování („určitě by si nechtěli vybrat partnerku, ke které by se chovali stejným způsobem“) Konstruktivní rozhovor by neměl trvat déle než 45 minut!

VŠE SI NECHAT PODEPSAT!

Postup školy při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek

KRIZOVÝ PLÁN

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (mj. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol a tabák. Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je však považováno za nebezpečné jednání. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné! Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

1. TABÁKOVÉ VÝROBKY

Jak řešit konzumaci tabákových výrobků ve škole?

- Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl pokračovat v konzumaci.
- Pedagog dále sepíše o události krátký záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek) a předá školnímu metodikovi prevence, který jej založí do své agendy.
- Pedagog informuje zákonného zástupce žáka.
- V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se chování opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- Jsou vyvozeny sankce dané školním řádem.

2. ALKOHOL

Jak řešit konzumaci alkoholu ve škole?

- Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- V případě, že je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, voláme RZS.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagog následovně: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho alkohol má), který odevzdá školnímu metodikovi prevence, který jej založí do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyzve škola ihned zákonného zástupce žáka, aby si jej vyzvedl.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen výuky.
- Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- Z konzumace alkoholu škola vyvodí sankce dané školním řádem.
- V případě podezření na intoxikaci žáka provede ped. pracovník test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce (viz. příloha č.1). Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje

obdobným způsobem jako od bodu 2).

Jak řešit nález alkoholu ve škole?

1) pedagog nalezne v prostorách školy alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy.
- Sepíše stručný záznam o události.

2) pedagog zadrží u některého žáka alkohol

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu.
- O nález ihned uvědomí vedení školy.
- O nález sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitel školy nebo zástupkyně školy. Zápis založí školní metodik prevence do své agendy.
- O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě potřeby předá zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.
- Škola vyvodí sankce dané školním řádem.

3. OPL (omamné a psychotropní látky)

Jak řešit konzumaci OPL ve škole?

- Návykovou látku je potřeba žákovi odebrat a zajistit, aby v konzumaci dále nepokračoval.
- V případě, že je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, přivolá pedagog RZS.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagog zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- V případě, že žák není schopen dalšího vyučování, vyzve pedagog zákonného zástupce žáka, aby si dítě vyzvedl.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola tuto skutečnost i v případě, že je žák schopen výuky.
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
- V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonného zástupce poskytne školní metodik prevence informaci o možnostech odborné pomoci.
- Škola vyvodí sankce dané školním řádem. (je třeba rozlišit uživatele od distributora – uživatel je nebezpečný sobě, distributor všem; distribuce je trestným činem, užívání OPL porušením školního řádu.)
- V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagog provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce (viz. příloha č. 1).

Jak řešit distribuci OPL ve škole?

Distribuce může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

1) pedagog našel OPL ve škole

- Látku nepodrobujeme žádnému testu.
  - O nálezů ihned uvědomíme vedení školy.
  - Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložíme látku do obálky, napíšeme datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepíme, přelep opatříme razítkem školy a svým podpisem a uschováme ve školním trezoru.
  - O nálezů vyrozumíme Policii ČR.
- 2) pedagog zadržel u žáka OPL
- Látku nepodrobujeme žádnému testu.
  - O nálezů ihned uvědomíme vedení školy.
  - O nálezů sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byly OPL nalezeny (nebo který je odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pedagog tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomna ředitel školy nebo zástupkyně školy. Zápis založíme školní metodik prevence do své agendy.
  - O nálezů vyrozumíme Policii ČR.
  - V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předáme pedagog látku lékaři.
- 3) pedagog má podezření, že žák má OPL u sebe
- Řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
  - Bezodkladně vyrozumíme Policii ČR, zkontaktujeme s ní další postup a informujeme zákonného zástupce žáka.
  - Žák je izolován od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

SOUHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE NEZLETILÉHO ŽÁKA S ORIENTAČNÍM TESTOVÁNÍM ŽÁKA NA PŘÍTOMNOST OPL

Souhlasné prohlášení zákonného zástupce k možnosti orientačního testování přítomnosti návykových látek v lidském organismu v průběhu školního roku .....

Způsob testování:

Testování na přítomnost alkoholu pomocí dechové zkoušky, v případě přítomnosti OPL pomocí zkoušky ze slin.

Jméno žáka: ....., datum narození.....

Souhlasím s možností orientačního testování přítomnosti návykových látek v organismu mého syna / dcery, existuje – li důvodné podezření z požití návykové látky a možného ohrožení jeho / jejího zdraví.

V ..... dne .....

podpis zákonného zástupce: .....